

REVISTA ECONOMICA.

Apare odată pe săptămână.

„Revista Economică“ se publică din însărcinarea și cu ajutorul institutelor de credit:

„Albina“, „Ardeleana“, „Auraria“, „Banca Poporală“ Dej, „Beregsana“, „Berzovia“, „Bihoreana“, „Bistrițana“, „Bocșana“, „Brădetul“, „Cassa de păstrare“ Miercurea, „Cassa de păstrare“ Seliște, „Chiorana“, „Cordiana“, „Corvineana“, „Crișana“, „Deținata“, „Doina“, „Economia“ Cohalm, „Economul“, „Făgetana“, „Fortuna“, „Furnica“, „Grănișterul“, „Hafegana“, „Hondoleana“, „Hunedoara“, „Industria“, „Iulia“, „Lăpovana“, „Lugoșana“, „Lucaferul“, „Mercur“, „Mielul“, „Munteana“, „Mureșana“, „Mureșanul“, „Nădlăcana“, „Nera“, „Olteana“, „Ovaviceana“, „Patria“, „Plugarul“, „Poporul“, „Racoșana“, „Sătmăreana“, „Sebeșana“, „Selăgeana“, „Sentinela“, „Silvania“, „Someșana“, „Steaua“, „Timișana“, „Ulpiana“, „Unirea“, „Victoria“, „Vlădeasa“, „Zărândeana“, „Zlăgheana“, „Agricola“, însoțire economică de magazin și anticipațiuni, Hunedoara.

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 12—, pe 1/2 an K 6—.

DIRECTOR
IOAN I. LAPĂDATU.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Anul IX.

Sibiu, 6 Ianuarie 1907.

Nr. 1.

La glasul vremii.

Acum câteva săptămâni când am preluat direcția „Revistei Economice“ ne-am expus într'un mod destul de amănunțit vederile cu privire la programul de activitate al acestui organ de publicitate — singur în felul său — pentru interesele economice și financiare ale poporului nostru. Timpul și împrejurările nu ne-au îngăduit însă nici măcar să ne putem apucă de rezolvirea programului impus. Aceasta împrejurare însă ca oameni reali ce suntem nici pe departe nu ne-a stângenit în activitatea noastră și nu ne-am îndoit nici măcar pentru un moment în credința unui bine apropiat. Am știut că lucrurile bune se fac cu răgaz și cu conlucrarea tuturor celor devotați și n'am pierdut nădejdea, că la acțiunea noastră se vor întruni la o muncă comună toți ceice pot și știu munci pentru scopurile urmărite de „Revista Economică“. Și cu mulțămire trebuie să mărturisim acum, că nu ne-am înșelat în așteptările noastre, căci astăzi, când „Revista Economică“ intră întru al noulea an al activității sale, alături cu noi vor lucra ca factori de prima forță unii dintre cei mai destoinici și harnici prietini ai noștri, însuflețiți cu toții pentru cauzele în serviciul cărora stă organul nostru de publicitate. Credincioșii programului desfășurat de noi, dnii *Ermil Borcia*, *Adrian Cristea*, *Vasilie C. Osvadă*, *Constantin Popp*, *Romul Simu*, *Gavril Todica*, *Ioan Vătășan* și alții vor forma, ca membri fideli ai redacției noastre, grupul pe care se va sprijini de aici înainte „Revista Economică“.

Mărturisim, că ne cade bine și suntem prea mulțămitori prietinelor noastre, pentru ajutorul și incurajarea ce ne dau. Recunoștința noastră e mare. Ea ar fi însă și mai mare dacă și alții, toți ceice mănuesc cu price-

pere condeii și înțeleg importanța cauzelor pentru care muncim, ne-ar veni întru ajutor. Căci cu cât ne vom grupa mai mulți în jurul acestui organ de publicitate, cu cât vom putea aduce în discuție probleme și idei mai multe și mai mari, cu atât interesul publicului, față de lucrările și preocupățiunile noastre va fi mai vădit, iar foloasele ce le vom aduce cauzelor noastre economice și financiare, vor fi necondiționat mai reale și mai bune. Rugăm dar pe toți ceice ne înțeleg și pricep spiritul timpului să se grupeze fără zăbavă în jurul nostru, a acelora cari cu sinceritate și cu recunoștință le facem loc în rândurile noastre strănse.

Poate că nici când lumea n'a fost mai preocupată de chestiunile economice ca în zilele noastre și poate că nici când ea n'a arătat o înclinare mai mare către realism ca în timpul ce-l trăim. Intoarceți-vă privirile în orișice parte și vă veți convinge de adevăr. Priviți în staturile țărilor, în camerele învățaților, ba chiar și în lumea artiștilor și veți găsi pretutindenea planurile unei lupte mari, lupta pentru traiu și bunăstare, lupta pentru asigurarea existenței zilei de mâne, caracteristica timpului nostru. Acelaș lucru și la noi. Preocupați până mai eri-alaltă-eri de un pseudo-idealism dăunător, ne vedem astăzi schimbați cu totul. Generația noastră tineră se însuflețește astăzi pentru un popor priceput, harnic, străduitor și cu o bunăstare, avut dacă voiți, întocmai cum se însuflețeau odinioară înaintașii noștri pentru ideea unei libertăți trecute. Firește. Acesta este glasul vremii.

Noi și organul nostru avem datorința în prima linie să fim interpreții acestor vremuri nouă. Avem datorința cu deosebire astăzi, când prin faptele noastre din ultimele zile, prin pornirea noastră solidară în străduința și lupta noastră pe terenul economic, dăm

tot mai mult dovadă că înțeles-am glasul vremii.

Se cuvine dară să-l ascultăm și urmăm toți câți îl înțelegem.

Să-l urmăm!

I. I. L.

La încheierea anului.

Ne aflăm iarăș la sfârșitul unui an solar, când cea mai mare parte din comercianți, și în special aproape toate băncile își încheie socotelile anuale. Ce însemnează încheierea anuală și câtă muncă intențivă reclamă aceste lucrări, numai aceia știu apretia, cari au avut ocaziune a le cunoaște din experiență proprie. Iar lucrările de încheiere de comun trebuie să le săvârșească contabilul în oare separate ca o lucrare extraordinară, pentru că celelalte lucrări curente nu pot fi amânate până după încheiere fără ca să sufere serviciul. De aceea remunerațiunile din venitul curat, cari le primesc funcționarii sub titlul de tanțiemă pot fi conziderate totodată și ca recompense pentru aceste lucrări extraordinare.

În contabilitate sub încheierea anuală înțelegem de regulă încheierea conturilor din cartea principală (maestru), adică stabilirea părților de avere și datorie și a câștigului realizat sau pagubei provenite în cursul anului.

Dela un comerciant particular legea comercială nu pretinde să separeze în bilanț capitalul pus în afaceri de rezultatul anului de încheiat, ci câștigul se adauge, iar pierderea se scade din capitalul fundamental. La societățile obligate la publicitate peste tot nu poate fi vorba despre urcarea părților, cu cari contribuie singuraticii membrii la afacere, de aceea nu e permis a adauge câștigul la capitalul de afaceri și nici a subtrage pierderea din acela, prin urmare nu se poate pune într'o sumă cu capitalul social.

Din §-ul 199 al legii com. urmează că bilanțul societăților pe acțiuni este bilanț de câștig, pentru că după punctul 4. capitalul social și eventualul fond de rezervă trebuie trecute între datorii, iar punct 6 al aceluiaș § prescrie, că diferența între activa și pasiva adică profitul sau pierderea, are să se treacă separat la sfârșitul bilanțului, ceea ce însemnează, că bilanțul se face pentru a stabili profitul sau pierderea.

Pentru cele mai multe părți, cari compun activa sau pasiva unei întreprinderi cum sunt: cambiile escontate și reescontate, împrumuturile hipotecare și pe obligațiuni (credite personale), împrumuturile cambiale cu acoperire hipotecară, împrumuturile de lombard, situațiunea se poate constata prin simpla încheiere a conturilor respective. Dacă totuș se face inventar adică extrase deosebite din cărțile auxiliare, acestea au de scop de o parte a arăta sumele singuraticice, cari constituie totalul unui cont, și a documenta exactitatea lui, de altă parte ele sunt de lipsă pentru calcularea intereselor tranzitoare anticipate și restante, fără de cari nu se poate închipui o încheiere anuală corectă.

Conturile altor părți de avere ca depozitele spre fructificare, conturile curente, efectele, monetele, nu se pot încheia fără calcularea și trecerea anticipativă a intereselor, respective fără a țineă samă de schimbările provocate de variațiunile cursului la efecte și

monete în anul întreg, iar situația lor numai prin inventar și scontri se poate stabili.

Cu privire la calcularea intereselor tranzitoare este de recomandat, ca interesele restante să se calculeze totdeauna mai bine cu un procent mai scăzut, și în tot cazul să nu se ia un procent mai mare decât cel legal, iar interesele anticipate să se calculeze cu procentul, care de fapt s'a încasat, pentru ca bilanțul să fie cât mai real.

Deci încheierea anuală a registrelor unui institut de bani nu se poate face fără inventar. Timpul când să se înceapă și până când să se termine inventarul și bilanțul nu-l fixează legea com., dar statutele societăților pe acțiuni prescriu de regulă termenul până la care trebuie ținută adunarea generală ordinară.

Legea noastră com. în §. 157 îndatorează numai direcțiunea societății să prezinte în fiecare an adunării generale bilanțul spre aprobare iar §. 198 dispune că *bilanțul trebuie publicat împreună cu raportul comitetului de supraveghiere cu 8 zile înainte de adunarea generală*. În alte țări legile despre societățile pe acțiuni pretind pe lângă acestea, publicarea contului de profit și pierderi precum și a raportului anual al direcțiunii.

Este natural ca lucrările de inventar și bilanț să se înceapă îndată la sfârșitul anului.

Modul, respective în ce foi are să se publice bilanțul și raportul comitetului de supraveghiere, trebuie fixat în senzul §. 157 punct 15 al legii com. în statute.

Despre subscrierea bilanțului și a inventarului la societățile pe acțiuni legea nu conține dispozițiuni clare. Preste tot legea com. se ocupă cu această chestiune numai la capitul patru, care tratează despre registrele comerciale și dispune în §. 27, că la o întreprindere particulară, proprietarul are să subscrie inventarul și bilanțul, iar la societățile colective și comandite au să le subscrie toți societarii, cari garantează personal. Conziderând că la societățile pe acțiuni, direcțiunea împlinește toate agendele unui proprietar de afacere, urmează, că dispozițiunile §. 27 au valoare și pentru ea, cu atât mai mult fiindcă membrii direcțiunii sunt personal rezponzabili pentru compunerea și prezentarea bilanțului la adunarea generală, iar neîmplinirea acestui obligament, conform §. 198 alinea a 3-a poate fi pedepsită în bani.

Membrii comitetului de supraveghiere încă trebuie să subscrie bilanțul și inventarul, fiind și ei deoparte personal rezponzabili pentru stabilirea exactă a bilanțului, de altă parte pentru a se justifică că au revidat bilanțul publicat.

Acelaș §. 27 admite mai departe ca inventarul și bilanțul să se facă sau într'un registru special, sau totdeauna pe foi de hârtie volante, dar să se păstreze în ordine cronologică, ca și alte registre, timp de 10 ani. Luarea bilanțului și a inventarului pe hârtii separate o admite legea, pentru a înlesni trimiterea lor spre subscriere persoanelor, cari domiciliază în altă localitate.

Legea noastră comercială nu pretinde stabilirea profitelor și pierderilor într'un cont separat, decât dela societățile de asigurare. Cu toate acestea la fasionarea dării se cere dela societăți să arete detailat pozițiunile, ce voiesc să fie libere de dare, precum și venitul brut, din care sunt a se subtrage acelea; iar aceasta nu se poate face fără compunerea contului de profit și pierderi. În acest cont au să se facă evidente și reducerile din valoare a părților de activă, respective a pretenziunilor, taxându-se acelea în bilanț cu adevărata lor valoare; iar suma neincassabilă să se achite din venitul anual Sumele amortizate

din pretenziuni în chipul acesta, se pot subtrage din venit la fasonarea dării.

Dreptul de a examina socotelile, a stabili bilanțul și împărțirea profitului curat îl are în sensul §. 179 punct 2 adunarea generală, căreia direcțiunea are să-i prezinte bilanțul cenzurat de comitetul de supraveghiere pentru darea absolutorului. Adunarea generală poate să nu se îndestulească cu raportul comitetului de supraveghiere, ci să exmită din sânul său o comisiune pentru examinarea bilanțului. Astfel adunarea generală, dacă află că bilanțul nu e corect, poate face alt bilanț și poate stabili — cu abatere dela propunerea direcțiunii — altă împărțire a profitului curat.

Din această cauză împărțirea profitului curat se trece în registre și se execută numai după ce a primit sancționarea adunării generale.

Deși adevăratele lucrări de încheiere pentru contabil se termină cu compunerea conturilor de încheiere și prezentarea lor direcțiunii, am ținut să schitez aici toată procedura de urmat până la împărțirea profitului curat, fiindcă la destule institute mai mici contabilul, ca singur om de specialitate, are să poarte grije de împlinirea tuturor prescrierilor legii. I. Vătășan.

Erori de contare.

A greși este lucru omenesc. A gândi încă este în firea omului. Și de vreme ce contabilul, mai ales de pe la băncile noastre mai mici, are să gândească de regulă la mai multe lucruri de câte se țin strict de resortul contabilității, nu este mirare dacă ici-colea se trezește cu erori în registre, pentru căutarea căror trebuie să jertfească mult din puținul timp liber de care dispune.

Știm doar cum și la băncile noastre mai mari fiecare funcționar are să mântuiască o considerabilă parte din munca de birou, care nu se poate împărți totdeauna în mod absolut echitabil între diferitele puteri de lucru, mai ales în cazuri de absențe din motive de boală sau de altă natură. Munca cifrelor este o lucrare intelectuală foarte delicată, care cere nervi foarte rezistenți și o atenție concentrată. Executarea lucrărilor de contabilitate în special recere liniște și pacientă, de care nu totdeauna dispune în dragă voie contabilul zilelor noastre pline de agitație și de nervozitate, caracteristice ale timpului ce parcurgem. A căuta în astfel de condiții după erori este un lucru foarte disgreabil, împreună cu multă pierdere de timp scump.

Este cunoscut, că contabilitatea dublă are un bun mijloc de control pentru anumite erori și omiteri în sistemul său, deoarece orice poziție de contare trebuie să apară de douăori: odată la debitul unui cont și altădată la creditul altui cont. În consecință suma tuturor pozițiilor de debit trebuie să fie tot atât de mare ca și suma tuturor pozițiilor de credit. Acest mijloc de control al contabilității duble este cunoscut sub numirea de *bilanț brut* sau *bilanț de probă*, care într-o contabilitate bine organizată trebuie să se facă în fiecare lună.

Dacă bilanțul de probă nu consună, este dovadă că s'au făcut erori de contare. Mărimea erorii nu împoartă, greșala trebuie aflată, fie aceea chiar numai vreo doi fileri. Omul praxeii știe prea bine cum o eroare destul de mică în rezultat se demaschiază mai pe urmă ca un complex încălțit al unei număratoase tovarășii de considerabile greșeli de diferite specii.

Dar cum se caută erorile? La această întrebare

mai nici un manual de contabilitate nu răspunde direct. Sau cel mult sfătuește numai să se colacioneze, adică să se punteze toate pozițiile din debit ale Maestrului cu referitoarele contări din Cassă și Primanotă, cum și cu contrapozitiile din credit. Această lucrare nu este însă de loc plăcută, răpește mult timp, este de tot mecanică și prin urmare foarte plicticoasă. Punctarea se face pe urmă mai bine prin două persoane, și de multeori din cauza aceasta trebuie să se amâne, dacă afacerile curente reclamă în altă parte munca acelor persoane. Adevărat că punctarea conștientoasă duce totdeauna la rezultat. Tot atât de bine însă se întâmplă, că ținând prea lungă vreme această lucrare monotonă, atenția slăbește și se pot trece ușor cu vederea erori. Mai ales când se tratează de numeri compuși din aceleași cifre sau din numeri cari seamănă mult unii cu alții. În astfel de cazuri trebuie să se repeteze punctarea întreagă, însă cu schimbarea registrelor, astfel, că la a doua punctare acela, care a avut primaoră Maestrul în mână va lua acum Cassa și Primanota sau viceversa.

Fiecare contabil ce se respectă, are în fine dorința să cruțe timpul ce se pierde cu colacionarea și să dea pe urma erorii singur fără ajutor și cât mai repede. De multeori îi și succede aceasta mai ales când se procedează sistematic după un plan oarecare. Căci adeseori chiar și din felul erorilor se pot trage concluziuni anumite. Mai întâi se vor bănui erori de laterat sau adițiune. Aceasta se întâmplă atunci, când între ambele sume ale bilanțului de probă este o diferență de o singură cifră, în special când diferența acestei cifre este 1. Dacă d. ex. un bilanț de probă are în debit suma de K 4.538.967.48, în credit însă K 4.538.966.48 atunci bănuim o eroare de laterat și controlăm toate adițiunile intermediare. Nu este însă nevoie să se facă adițiunea complet, ci simplu să latezează numai zecimile de fileri și unimile de coroane, deoarece cifrele de corectură le avem însemnate pe margine cu creionul. Este pe urmă de observat, că astfel de greșeli în adițiune obvin mai ales la conturile cele mai mari, din care cauză este bine a se începe cu revizuirea acelorora. Dacă eroarea se extinde asupra mai multor cifre, d. ex. Debit: K 5.326.953.66, Credit: 5.327.467.66, atunci iar se va examina în primul rând adițiunea, deoarece o eroare deasemenea natură de regulă este rezultatul mai multor greșeli. Dacă o eroare de laterat este exclusă, atunci trebuie să presupunem o omisiune. La exemplul din urmă avem în credit un plus de K 514.—, care diferență s'a putut naște astfel, că s'a omis trecerea acestei sume în debit. Vom căuta deci numai la debitori pe urma acestei sume. Dacă nu găsim suma aceasta, vom lua jumătate din ea adică K 257 — și vom controla dacă nu cumva s'a creditat suma aceasta din eroare, în loc să se debiteze, căci în astfel de cazuri diferența este totdeauna dublul sumei greșit contate.

Foarte adeseori se întâmplă, că se schimbă unitățile cu zecimile, d. ex. în loc de 43 să scrie 34, în loc de 67 se pune 76 etc. În cazul acesta diferența este totdeauna o sumă divizibilă prin 9.

Regula ecuațiunii pentru găsirea repede a unei astfel de erori este: eroarea face de 9 ori mai mult ca diferența între cifrele cele două schimbate

Dacă acum găsim în bilanțul de probă o diferență care face 9 sau un număr, care se poate împărți prin 9, putem admite, că s'au schimbat 2 cifre

Dacă eroarea este	9	diferența celor 2 cifre este	1
"	"	"	2
"	"	"	3
"	"	"	4
"	"	"	5
"	"	"	6
"	"	"	7
"	"	"	8
"	"	"	9

ș. a. m. d. D. ex. un plus de 27 s'a putut naște prin schimbarea lui 1 și 4, 2 și 5, 3 și 6, 4 și 7, 5 și 8, 6 și 9 astfel că în loc de 14, 25, 36, 47, 58 69 s'a scris 41, 52, 63, 74, 85, 96. Căutăm dar toate pozițiile, la cari occură aceste numere de fileri, controlând dacă s'au indus corect în Maestru. Lucrul acesta s'ar părea mult mai complicat, dar de fapt este un control mult mai repede și poate mai sigur ca colationarea, unde adeseori se trec cu vederea ușor greșeli de asemenea natură chiar și la punctarea de douăori.

Analog se poate proceda, când se tractează de schimbarea de cifre neînvecinate, și când între cifrele schimbate mai stau și altele. Și în acest caz eroarea este totdeauna divizibilă prin 9. Anume între cifrele caracteristice pentru eroare va stă de atâteaori câte un 9, câte cifre stau între cifrele schimbate. Dacă scriem 408 în loc de 804, eroarea va fi 396; între cifrele caracteristice 3 și 6 stă 9, ceea ce ne indică, că greșala s'a făcut la sutimi și la unități.

O altă eroare ce obvine foarte adeseori este, când se scriu sume cu 2 cifre mai la dreapta sau mai în stânga. Astfel în loc de a scrie K 758 se pune K 7·58 sau viceversa. Diferința în cazul acesta ar fi K 750·42. Și greșeli de acestea se pot eruă mult mai ușor decum s'ar crede. N'avem decât să dividăm diferența de K 750·42 prin 99 și quotientul ne va da cifrele cari s'au permutat din eroare.

Este de pildă o diferență de K 242·55, dividăm această sumă prin 99 și vom primi un quotient de K 245—; prin urmare știm la moment, că s'a scris greșit în loc de K 2·45 K 245— sau invers. N'avem decât să căutăm după aceste două sume în registre, ca să aflăm rapid eroarea.

La permutări de câte o cifră, eroarea va fi de 9 ori așa de mare ca suma greșită, la schimbări de câte două cifre (cum am arătat în exemplul precedent) de 99 de ori, iar când se schimbă 3 cifre diferența este de 999 ori mai mare. Impărțind diferența cu 9, cu 99 sau cu 999 se pot eruă repede cifrele schimbate pe urma cărora se poate găsi ușor poziția greșit contată.

În legătură cu aceste particularități caracteristice ale numărului 9 ținem să relevăm și proba de 9, foarte practică pentru controlarea oricărei multiplicațiuni sau diviziuni. Este o regulă veche și bună, care pe nedrept s'a cam dat uitării în timpul recent. După această regulă putem să ne convingem la multiplicare sau divizie de exactitate, dacă formăm suma cifrelor multiplicatorului (divizorului) și ale multiplicandului (dividendului) împărțindu-le prin 9, iar resturile multiplicându-le între oaltă. Rezultatul acestor resturi multiplicat trebuie să fie egal cu restul sumei cifrelor din product (quotient) divizat prin 9.

D. p. $454 \cdot 20 \times 122 \cdot 50 = 55639 \cdot 50$; suma cifrelor dela $454 \cdot 20$ este $4 + 5 + 4 + 2 = 15 : 9 = 1$ și un rest de 6; suma cifrelor dela $122 \cdot 50$ este $10 : 9 = 1$ și un rest de 1; acest rest multiplicat cu restul 6 dela primul factor dă 6. Facem în fine suma cifrelor rezultatului de $55639 \cdot 50$, care este $33 : 9 = 3$ și un rest de 6. Restul la toate 3 sumele divizate este dar 6, prin urmare s'a multiplicat exact. Dar și fără diviziunea de 9 mai este și un metod (simplificarea primului) de a controla orice multiplicatie și divizie în următorul chip: Rămânând la exemplul dat facem suma dela $454 \cdot 20$ care este 15, facem suma acestei sume este 6; dela $122 \cdot 50$ suma este 10; suma acesteia 1. Această sumă multiplicată cu cea dintâi ne dă $6 \times 1 = 6$; acest rezultat trebuie să ni-l dea și productul sumat, adică $55639 \cdot 50 = 33$ sau $3 + 3$ este tot 6 ca mai sus. Și

pentru aditțiuni mai scurte proba din urmă este aplicabilă. D. ex. avem de laterat:

4250	}	adunăm cifră după cifră $4 + 2 + 5 + 3 +$
3846		$8 + 4 + 6 + 9$ etc. ne da $82; 8 + 2 = 10;$
9376		$1 + 0 = 1$; purcedem tot astfel și la suma
7639		de 25111 adică $2 + 5 + 1 + 1 + 1 = 10$
25111		$= 1 + 0 = 1$, deci singuraticile cifre și cifrele

sumei ne dau 1 ca proba exactității.

Această mică colecție de exemple va oferî, credem, un modest mijloc auxiliar pentru o procedare sistematică la căutarea după erori în contabilitate. Dacă cel puțin vreo câțiva din contabilii noștri mai nervoși vor găsi indicațiile din acest articol apte de a face vânătoarea după erori mai puțin neplăcută, ca să nu zicem mai interesantă, suntem deplin satisfăcuți, căci scopul nu ne-a fost altul decât să arătăm, că în contabilitate nu e nevoie ca fiecare „eroare“ să ne facă „eroare“, dacă vom ști cum să-i dăm pe urmă curentându-o cu rezultat. Ermil Borcia.

Scumpetea banilor.

De câteva luni incoace, precum se știe, prețul banilor în piața internațională de bani, se menține la un nivel neobicinuit de urcat. Semne, din care se putea conchide, că epoca abundenței de bani, și prin urmare a etalonului redus este pe sfârșite, s'au arătat încă în cursul anului 1905, și iată deja în luna Ianuarie a anului expirat băncile de emisiune normative din Europa cotau: Banca Austro-Ungară $4\frac{1}{2}\%$, Banca imperială germană $6\frac{1}{2}\%$, Banca Angliei 4% și Banca Franței 3% . După unele oscilări în jos și în sus întâmplare în cursul anului 1906, etalonul oficial al băncilor de emisiune amintite mai sus s'a stabilit cu finea anului trecut astfel: 6% la Banca Angliei, 7% la Banca imperială germană, $4\frac{1}{2}\%$ la Banca Austro-Ungară și în fine 3% la Banca Franței. Paralel cu urcarea etalonului și a rezervei ce și-au impus în urma acesteia băncile mari private, s'a urcat, firește, pretutindenea și etalonul privat, efectul căruia l-au simțit mai ales băncile mai mici din provincie și clientela lor.

Cari sunt cauzele acestei scumpiri extraordinare a banilor, asupra căreia se plânge și care neliniștește întreaga lumea civilizată?

Asupra acestei chestiuni economistul francez Leroy-Beanlieu se pronunță în rev. „Economist“ cum urmează:

Una din cauzele principale ale situației anormale a piețelor de bani este insuficiența mijloacelor de circulațiune. Producțiunea aurului, ce este drept, nicicând n'a fost atât de însemnată, ca în anii ultimi, când ea a atins aproape 2 miliarde franci. Africa sudică singură, Transvaalul și Rodezia, au produs conform ultimelor date statistice, în mediu aur în valoare de 650—700 mil. franci pro an. Și totuș aurul produs este insuficient pentru acoperirea trebuințelor potențate ale circulațiunii, căci războiul ruso-japonez și marile imprumuturi contractate de ambele părți beligerante, au cauzat o adevărată revoluție a piețelor de bani.

Mari cantități de aur au absorbit și unele țări, până aci fără nici o însemnătate în privința aceasta, cum sunt d. ex. Egiptul, Argentina și Brazilia, cari însă în ultimii ani au luat un avânt nemaipomenit.

În acelaș timp au făcut progrese uriașe în lumea întreagă și comerțul și industria. Desvoltarea extraordinară a industriei engleze, germane și americane a reclamat investițiuni de miliarde provocând totodată,

in urma cererei celei mari, urcarea enormă a prețului materiilor brute. Sunt unele materii brute, al căror preț în ultimii doi ani s'a urcat cu 25%, 35% și chiar 50%. Chiar și articolii de alimentație s'au scumpit în măsură însemnată față de trecut. În deosebi carnea pentru care se plătesc prețuri exorbitante mai ales în Ungaria și în măsură și mai mare în Austria și Germania.

Pentru a putea acoperi prețul urcat al atâtor mărfuri, se recere o cantitate mai mare de mijloace de circulațiune, atât reale, cât și fiduciare. Moneta reală, cu toată producțiunea de aur de 2 miliarde, nu se poate înmulți repede, iar înmulțirea mijloacelor de circulațiune fiduciare (a bancnotelor) băncile de emisiune încă o pot efectui numai în cadrul statutelor lor.

Speculațiunea, de sine înțeles încă nu a lăsat neexploatăta situațiunea actuală și și-a îndreptat atențiunea indeosebi spre valorile mobile cum sunt acțiunile și obligațiunile întreprinderilor industriale și de transport, dintre cari cele mai multe s'au urcat în preț cu 20, 30 și chiar 50%. Din contră, valorile cu interese fixe și întré acestea și unele din cele mai bune, au suferit, atât dincoace cât și dincolo de ocean, reduceri de curs 4—5%, ba chiar și 8—10%.

În fața avântului extraordinar, ce se remarcă aproape pretutindenea pe terenul economic se naște întrebarea că oare nu va urma, mai curând decât s'ar crede, o perioadă de depsiune, eventual chiar un crach? Cuvântul crach — continuă celebrul economist francez Leroy Beaulieu — este în cazul prezent exagerat, pentru că valorile al căror curs s'a urcat au aproape toate o bază reală și de altă parte dezvoltarea industriei, nici decât nu pare a fi ajuns încă aproape de culmea sa. În tempo de până acum la nici un caz nu va mai putea înainta. Fără a crede, cătuș de puțin într'un crach apropiat, se poate susține, că avântul actual nu va continua până în infinit ci cătră finele anului 1907 ori începutul anului 1908 se va mai moderă, când se vor reîntoarce în piețele de bani, probabil, iarăș stări normale.

JURISDICȚIUNE.

Efectul de drept al plății efectuită prin cec de-al „Cassei de păstrare poștale“. Conform praxei permanente urmată de Curia reg., în caz când plata se face printr'un cec de-al „Cassei de păstrare poștale“, aceasta din urmă având a fi considerată ca plenipotențiată a creditorului, ca zi de plată este a se privi ziua când s'a efectuit plata la „Cassa de păstrare poștală“ și nu ziua când suma din chestiune a fost înmanată creditorului. În o ședință recentă Curia reg. a enunțat mai departe sub Nr. 1402/1905, că principiul de mai sus este a se aplica și în acel caz, când debitorul nu plătește cassei de păstrare suma obligată în ziua scadenței, ci mai târziu, pentru că pânăcând debitorul n'a fost apriat oprit din partea creditorului, de a împlini plata prin cec, el a fost în drept a face întrebuițare de acest mijloc de plată.

REVISTA FINANCIARA.

Situațiunea.

Sibiu, 4 Ianuarie 1907.

Cererile de bani la Banca austro-ungară au luat cu sfârșitul anului dimensiuni mai mari, decât s'ar fi putut aștepta. S'au pus adecă în circulațiune *osutătreci milioane coroane*, obligate la dare, față de 24 milioane la finea anului trecut. Circulațiunea totală de bilete a fost la 31 Decembrie 1906 de 1982 milioane, o cifră care până acum nu s'a ajuns. Această aparițiune însă după toată probabilitatea nu va avea de urmăre urcarea etalonului, pentru că în zilele prime ale anului s'au replătit deja băncii sume considerabile. Întocmai ca la noi, *situațiunea băncii imperiale germane* încă cuprinde o cifră enormă de bilete obligate la dare — suma de 572 6 milioane marce. O îmbunătățire hotărâtă prezintă numai *banca Angliei* a cărei rezervă a crescut cu 97,000 funți sterlingi, dar puțin favorabilă este și situațiunea *băncii din Franca*, a cărei rezervă de aur a scăzut cu 40.9 milioane franci, iar circulațiunea de bilete a crescut cu 378.5 milioane.

Cererea cea intensivă de bani, provocată la ultima și de nizuința băncilor, de a prezenta bilanțul dela finele anului cu un „număr“ mai considerabil — în noul an în care am intrat s'a mai împuținat; cu toate acestea de o ameliorare mai simțitoare a pieței de bani încă nu se poate vorbi și cu atât mai puțin sunt prospecte, că în timp apropiat băncile mari de emisiune din străinătate să-și reducă etalonul oficial pentru că America continuă a ridica și acum mari pretențiuni față de piețele europene. Din motivul acesta Banca Angliei și Banca Franciei nu încetează a respinge cu consecuență cambiile financiare americane.

În piața internă de bani, cererile potențate la ultima au fost satisfăcute mai cu seamă de Banca Austro-Ungară, din care cauză etalonul privat dela finele anului s'a ridicat abia cu $\frac{1}{2}\%$ — $\frac{3}{4}\%$ peste etalonul oficial.

În piețele externe de bani discontul privat a cotat în ultimele zile ale lui Decembrie în Berlin 6%, Londra $5\frac{3}{4}\%$.

CRONICA.

Capacitatea de contribuție a României. Ministerul de finanțe român a compus și publicat de curând o interesantă și importantă lucrare asupra recenzementului fiscal din anul 1905, lucrare, care ne prezintă oglinda situației economice și a capacității de contribuție a populațiunii României.

Iată datele mai principale ale acestei valoroase lucrări:

Recenzământul din anul 1905 a constatat un număr de 1.099,875 contribuabili față de 833,258 câți erau în 1900, deci un număr de 266,617 contribuabili mai mult, cari vor trebui să plătească 6.599,250 lei pentru căi de comunicațiune.

La impozitele directe, cea mai impusă este proprietatea rurală. Recenzământul din 1905 a constatat 7.968,296 hectare arabile producătoare de venit și deci supuse dărilor. Intinderea aceasta de pământ dă un venit anual de 251.465,716 lei, din cari se va preleva un impozit anual de 14.256,884 lei.

Clădirile urbane și rurale au fost găsite cu un venit de 76 739,057 lei și deci supuse unui impozit de

4 988,038 lei, iar pădurile în exploatare, terenurile petrolifere și bălțile au fost supuse la un impozit de 458,836 lei. În total impozitul financiar provenit dela proprietatea rurală, dela casele rurale și urbane și dela păduri, bălți și terenuri petrolifere a fost fixat la 19.703 759 lei.

Impozitul patentei fixe a fost trecut cu 3.181,509 lei și a celei proporționale cu 1.895,564 lei, în total 5 081,073 lei, față cu 2.541.638 lei în 1900.

Impozitul fix al licenței a fost fixat de recenzi-mânt la 2 366,347 lei, iar cel proporțional la 749,900 lei; sporul față de cifrele precedente ale recenzi-mântului este neînsemnat.

Darea zecimilor de percepere a fost stabilită la 6.901,135 lei, iar a zecimei fondului comunal ($1\frac{1}{2}\%$) la 5 232,625 lei. Totalul fiscal provenit din impozitul funciar, din patentă, licență și cele două zecimi, este de 46 634,091 lei.

Ca impozite directe sunt: zecimile ordinare fixate la 9.229,592 lei, zecimile pentru drumuri 5.433,576 lei, zecimile comunale 7.250,182 lei și zecimile pentru camerele de comerț 175.230 lei. Totalul general al impozitelor directe a fost dar hotărât de cătră recenzi-mântul fiscal din 1905, la 68.722,581 lei.

Zecimile în impozitul direct ocupă aproape jumătate, fapt însemnat din punctul de vedere al echității impozitelor directe.

Dar unul din rezultatele importante găsite în urma anchetei ce a precedat raportul, este că s'a dovedit că: proprietatea cea mare este mai întinsă ca cea țărănească și că această proprietate mare este posedată de un foarte mic număr de persoane, constatări, cari vor pune capăt discuțiilor de până acum privitoare la întinderea și împărțirea proprietății rurale.

Iată acum și cifrele, cari întăresc cele două constatări de mai sus: Recenzi-mântul fiscal a stabilit că 1.051.302 capi de familie țărani stăpânesc 3.319,695 ha. de pământ adică $41\cdot66\%$ din totalul întinderii arabile, acestea sunt toate proprietăți mai mici de 10 ha. pe cât timp 4171 proprietari posedă 2.787,192 ha. pământ, adică $47\cdot53\%$ din totalul întinderii cultivabile toate proprietăți de peste 100 ha.; 36,318 persoane stăpânesc 695,953 ha. sau $8\cdot73\%$ proprietăți dela 10—15 ha. și în sfârșit, 2381 persoane stăpânesc 165,456 ha. sau $2\cdot08\%$ proprietăți între 50—100 ha.

Cifrele de mai sus, dovedesc că proprietatea mică țărănească ocupă numai 40% din întinderea cultivabilă a țării; iar proprietatea mare atinge cifra de aproape 50% ; fără a mai adăoga $1\frac{1}{2}$ milioane ha. de păduri, se vedește cu prisosință, nu numai că proprietatea mare ocupă cea mai întinsă suprafață cultivabilă, dar și deține cea mai mare parte din bogăția financiară a țării.

„*Bunul Econom*“, din Orăștie s'a transformat cu 1 Ianuarie a. c. în revistă pentru agricultură, industrie și comerț urcându-și totodată abonamentul la K 5.

Noue școli înalte de comerț, sunt pe cale de a se înființa în Praga. Statutul de organizare pentru o școală înaltă de comerț (*Handelshochschule*) cu limba de propunere germană și una cu limba cehă este deja gata. Instrucția pentru școala germană se va face la universitatea nemțească, iar pentru cea bohemă la tehnica cehească. Însă în nex cu anumite prelegeri dela facultățile de filozofie și de drepturi. Scopul ambelor școli este creșterea de candidați de profesori pentru școli comerciale, completarea studiilor

pentru absolvenții unei academii de comerț și câștigarea de cultură comercială pentru tehnici și iuriști.

„*Magyar Pénzügy*“, — *foaie politică*. În ultimul Nr. din 1906 al acestei vechi reviste financiare economice, redacțiunea și administrațiunea vestește cetitorilor săi, că depunând cautiunea pretinsă de lege, cu începere dela 1 Ianuarie 1907 (al 27-lea an de existență) „*Magyar Pénzügy*“ se va ocupa și cu politica. Transformarea aceasta — zice redacțiunea — a necesitat o faptul, că în ziua de azi viața națiunilor este în așa măsură dominată de activitatea economică, încât este aproape imposibil a despărți chestiunile economice de cele politice, a tracta temeinic pe cele dintăiu fără a ține seamă de factorii politici.

Interesele economice însă nu se vor subordina nici în viitor intereselor pur politice. căci transformarea în ziar politic nu este scop, ci numai mijloc, de a putea lămuri chestiunile economice din mai multe puncte de vedere.

Spiritul, direcția și întocmirea revistei rămâne acelaș, ca și în trecut asemenea și prețul, deși extenziunea ei va fi probabil mai mare decât până acum.

Promovarea spiritului de cruțare. Pentru a deșteptă și promova în mijlocul tinerimii școlare spiritul de cruțare Cassa de păstrare comunală din Kgl. Weinbergen lângă Praga a fost luat încă în vara trecută hotărârea, de a donă din mijloacele sale proprii fiecărui elev, care se inserie la începutul anului școlar 1906/7 în clasa primă a școlii elementare din acel oraș, câte un libel de deposit despre câte 1 coroană la 1 Decembrie anul trecut cu ocaziunea liberării atestatorilor școlare asupra cuartăului prim, s'au împărțit astfel de libele de depozit la 1000 de elevi. Scopul urmărit este de a indemnă pe copii, părinții, rudeniile și cunoscuții acestora de a augmentă depozitul original, care împreună cu banii cruțați ulterior se pot ridica dela cassa de păstrare numai după ce elevii au ajuns la vârsta când nu mai sunt obligați a umbla la o școală.

O revistă specială a funcționarilor de bancă. Clubul funcționarilor institutorilor de bani din Viena a început cu 1 Ianuarie a. c. editarea unei reviste pentru apărarea intereselor funcționarilor de bancă intitulată. „*Der österreichische Bankbeamte*“. Într'un circular adresat direcțiilor tuturor băncilor vieneze clubul amintit motivează necesitatea fondării noului organ, cu greutățile traiului de toate zilele, pe cari mai mult le simt clasele sociale, avizate la salare fixe. Pentru a preveni orice interpretare falză a intențiilor și scopurilor urmărite de revista numită, redacțiunea dă și un scurt rezumat al programei sale, în care relevează între altele, că contează pentru ajungerea țintei urmărite la întreg spriginul cercurilor conducătoare ale băncilor.

„Nizuințele noastre — se zice — nu numai că nu se contrazic, ci din contră coincid cu interesele administrațiilor noastre de bancă; un corp de funcționari bine situat materialicește își va implini chemarea de sigur cu mult mai mare zel și mai adevărat devotament, va lucra mai intensiv și mai cu succes, decât un corp de funcționari, luptând continuu cu griji materiale și avizat la toate ocupațiunile laterale posibile“.

La urmă se arată marele pericol ce ar involucra proletarizarea clasei funcționarilor de bancă, conziderând înaltul grad de încredere și rezponzabilitate împreunate cu funcțiunea lor.

Toemai pentru a evita aceasta proletarizare, a căreia semne se întrevăd deja, funcționarii de bancă din Viena s'au simțit îndemnați a se organiza și uni, și așteaptă în acțiunea lor pacinică, neagresivă, și deamnă, sprijinul tuturor factorilor chemați.

BIBLIOGRAFIE.

Jelzálogkölcsonök lebonyolításának kézikönyve, de I. Bokor și Dr. E. Makai, funcționari la „Banca comercială ungară” din Budapesta. Este titlul unei scrieri de valoare apărută acum în piața de cărți. Este menită pentru institutele de bani și toți aceia cari se ocupă cu împrumuturile ipotecare și se compune din două părți: partea matematică și juridică. Pe 165 pagini se dau număratoase planuri de amortizare complet calculate cu cele mni variate procente și cu indigitări pentru întrebuintarea lor. Partea juridică cuprinde pe 60 pagini număratoase formulare de cereri, declarațiuni, documente de extabulare etc. în legătură cu împrumuturile ipotecare. La finea cărții sunt anexate diferitele legi și ordinațiuni referitoare la competențele erariale. Un capitol special tractează despre cesiunea împrumuturilor ipotecare.

Cartea frumos compactată, dar tipărită pe o hârtie de tot subțire și slabă, a apărut la soc. tipografică „Apollo” din Budapesta și costă K 10.

SUMAR.

La glasul vremii. — La încheierea anului. — Erori de contare. — Scumpetea banilor. — *Jurisdicțiune*: Efectul de drept al plății efectuită prin cec de-al „Casei de păstrare poștale”. — *Revista financiară*: Situațiunea. — *Cronică*: Capacitatea de contribuție a României, „Bunul Econom”, „Noue școli înalte de comerț”, „Magyar Pénzügy” — foaie politică, „Promovarea spiritului de crutare”, „O revistă specială a funcționarilor de bancă”. — *Bibliografie*: Jelzálogkölcsonök lebonyolításának kézikönyve.

Bursa de București.

Cursul din 2 Ianuarie 1907.

Rentă amort., impr.	mil. din	an	procent	vinde	Lei
185	1903	5%			103 ¹ / ₄
274	1890	4%			95 ³ / ₄
180	1898	4%			92 ³ / ₄
seria A. și B.	din 1905	4%			92 ³ / ₄
convertită	din 1905	4%			92
Obligațiunile Credit. județean și comunal		5%			103 ¹ / ₄
Scrișuri fonciare rurale		5%			103
urb București		4%			94
„ Iași		5%			100 ³ / ₄
„ Iași		5%			98 ¹ / ₄

Bursa de mărfuri din Budapesta.

Cursul din 3 Ianuarie 1906.

Grâu de Bănat	per 100 kg.	vinde	
„ Tisa	„ „ „	„ „	14-10—14-90
„ Pesta	„ „ „	„ „	14-55—15-65
„ Alba-reg.	„ „ „	„ „	14-50—15-30
„ Bacica,	„ „ „	„ „	14-35—15—
„ „	„ „ „	„ „	14-20—14-90
Secară	„ „ „	„ „	12-70—13—
Orz	„ „ „	„ „	12-60—12-90
Ovės	„ „ „	„ „	14-60—15—
Porumb	„ „ „	„ „	9-80—12-70
Rapiță,	„ „ „	„ „	31-00—32-50
Slănină de porc B.-Pesta	„ „ „	„ „	142—143—
Untură (clisă)	„ „ „	„ „	110—115—

Bursa de efecte din Viena și Budapesta.

Cursul din 2 Ianuarie 1907.

%	V A L O R I	Viena vinde	Bpesta vinde
A. Datoria de stat ungară.			
4	Renta ung. aur, ... scut. de dare	114-75	115—
4	„ „ Cor. . . . . „ „ „	86-05	96-35
3 ¹ / ₂	„ „ „ „ „ „	85-05	85-45
—	Impr. cu premii à 100 fl.	203-50	206—
4	„ p. reg. Tisei și Seghedin, sc. de dare	154—	155—
3	Impr. p. regul. Porților de fier „ „ „	79-50	79—
4 ¹ / ₂	Oblig. de regalii croato-slavone „ „ „	102-25	101-50
4	„ rurale ungare „ „ „	97	94-50
4	„ „ croato-slav. „ „ „	97-10	97-75
B. Datoria de stat austriacă.			
4	Renta unit. conv. în cor, Mai-Nov., sc. de dare	99-35	99-50
4	„ „ „ „ Ian.-Iulie „ „ „	99-30	99-50
4-2	„ „ „ „ în hârtie, Febr.-Aug. „ „ „	100-30	100-60
4-2	„ „ „ „ argint April-Oct. „ „ „	100-40	100-60
4	Losuri din 1860 à fl. 500—	155—	160-50
4	„ „ 1860 à fl. 100—	217-10	223—
—	„ „ 1864 à fl. 100—	269-50	271—
4	Renta austr. aur., scut. de dare	117-30	117-60
4	„ „ Cor. „ „ „ „ „ „	99-35	99-50
3 ¹ / ₂	„ „ de invest. „ „ „ „ „ „	90-05	—
C Alte datorii publice.			
4	Impr. orașului Budapesta din 1903, sc. de dare	95-40	85-50
5	„ „ Viena „ „ „ „ „ „	104—	—
4	„ bulgar p. căi ferate din 1889 à frs 125	95-75	97—
6	Imprumut Temeș-Bega din 1897	119-90	120—
D. Scrișuri fonciare, obligaț. com., etc.			
4	Instit. de Cred. fonc. austr.	99-50	—
4	Banca austro-ungară 50 ani în florini	100-30	100-20
4	„ „ „ 50 ani în coroane	101—	101—
4 ¹ / ₂	Banca com. ung. Pesta în fl.	100-15	101—
4	„ „ „ „ în cor.	97-50	98—
4 ¹ / ₂	Obl. com. banca ung. Pesta cu 10% premie	105-85	105-75
4	„ „ „ „ repl. 60 ani	97-25	97-75
4	Scriș. fonc. I Cassă de păstr. patr., Pesta	97-25	97-75
4	Obl. com. „ „ „ „ în cor	97-25	97-75
—	Obl. cu premii I. Cassă de păstr. patr. à K 100	—	123—
4	Scriș. fonc. Inst. de credit fonciar ungar în cor.	96-90	97-25
4 ¹ / ₂	Banca ipotecară ungară în cor.	100-25	101—
4	„ „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ „	97-50	97-50
—	Obl. cu premii Banca ung. hip. à K 100	—	138-25
5	„Albina”, Sibiu	—	101—
4 ¹ / ₂	„ „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ „	—	100—
4 ¹ / ₂	Cassa de păstrare Sibiu, ...	101—	100—
4	„ „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ „	97-50	98—
4 ¹ / ₂	„ „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ „	102—	102—
4 ¹ / ₂	Inst. de credit fonciar Sibiu, ...	101—	101—
4	„ „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ „	97-50	97-50
E. Lozuri.			
3	Impr. cu premii Inst. de cred. fonc. aust. din 1880 à fl. 100	285-25	—
3	Impr. cu premii Inst. de cred. fonc. aust. din 1889 à fl. 100	298—	—
4	Impr. cu premii Banca ung. hipot	257-50	129—
2	„ „ „ „ săbesc à frcs 100 —	110—	—
5	Los. p. regularea Dunării, din 1870 à fl. 100.	264—	—
—	Basilica—Budapesta à fl. 5—	24-25	24-50
—	Inst. de credit p. com. și indust. à fl. 100—	—	—
—	Buda, comuna à fl. 40—	170—	180—
—	Pálffy, à fl. 40—	183—	—
—	Crucea roșie austriacă, à fl. 10—	48-75	—
—	„ ungară, à fl. 5—	29-50	30—
—	Losurile comunei Viena din 1874 à fl. 100—	507-50	—
—	Sanatorium Regina Elisabeta K 5—	—	9-50
—	Lozuri „Jó sziv”, à fl. 4—	—	11-50
F. Valute.			
—	Galbini imper. pr. bucată	11-39	11-43
—	20 franci aur	19-12	19-15
—	20 marce aur	23-58	23-57
—	Sovereigns pr bucată	24-10	—
—	Ruble hârtie per bucată	2-53 ⁵	2-54
—	100 Marce hârtie	117-72	117-85
—	100 franci hârtie	—	95-77 ⁵
—	100 lire hârtie	95-70	95-85
—	100 lei hârtie	—	94-90

Cursul pieții Sibiu din 4 Ianuarie 1907.

	se cump.	se vând.
Galbini	K 11 25	11 35
Lei (bilete)	" 94 20	94 60
Lei (argint)	" 93 50	94 20
Marec (hârtie sau aur)	" 117 22	117 67 1/2
Napoleon d'or	" 19 04	19 13
Lire turcești (aur)	" 23 86	24 10
Sovereign	" 21 55	21 75
Ruble (hârtie)	" 252 —	254 —
Ruble (argint)	" 245 —	247 —

Banca de asigurare Transilvania.

— Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 5. —

Asigurări contra pericolului de foc și exploziune.

Asigurări pe viață în toate combinațiile.

Asigurări pentru cazuri de accidente.

Asigurări contra infracției (furt prin spargere de casse și locuințe).

Nr. 2 (1—52)

Asigurări de sticle la galantare, etc.

Pentru bănci de credit condiții foarte avantajoase pentru asigurarea ipotecelor și reduceri considerabile de premii pentru membrii oricărei reuniuni agricole sau tovărășii economice.

CONCURS.

Institutul de credit și economii „Arina” din Sanislău (Szániszló com. Sătmar) prin aceasta publică concurs pentru postul de **contabil** pe lângă un salariu anual începător de K 1200.—.

Reflectanții la acest post au să documenteze că au absolvat o școală comercială superioară; că au destulă praxă pentru ca să conducă contabilitatea băncii de sine stătător, că posed pe deplin în scris și vorbit limba română și maghiară și că și-au împlinit, respective că sunt dispensați dela serviciul militar.

Contabilul ales va avea să-și ocupe postul său cu 1 Feur st. n. 1907.

Recursele sunt a se trimite până în 10 Ianuarie st. n. la adresa Reverendisimului Domn Coriolan Ardelean, prezidentul „Arinei”, arhidiacon în Nagykároly (Jókai-ut. 9). Sanislău, la 30 Decembrie 1906.

Nr. 1 (1—1)

Direcțiunea.

Firma W. Krafft în Sibiu

se recomandă onoratorilor institute de credit pentru furnizarea de imprimate și cărți de afaceri de orice fel.

Afară de cele mai moderne prese tipografice a instalat și o mașină combinată de liniat, prima în Austro-Ungaria.

Cele mai complicate tabele, precum libele de depuneri, etc. se confecționează cu aceeași îngrijire, prompt și ieftin, ca și cele mai simple soiuri de imprimate pentru manipulație.

Compactarea se efectuează în compactoria firmei *Frans Neusil* din loc, înzestrată cu instalațiunile cele mai moderne.

Nr. 70 (3—4).

Au apărut

„BIBLIOTECA BĂNCILOR ROMÂNE”

== Nr. 1. ==

Studii de contabilitate

(principiile fundamentale ale contabilității în partidă dublă)

de

Ioan I. Lăpădatu,
prof. de științe comerciale.

== Nr. 2. ==

Băncile Române

din

Transilvania și Ungaria

de

Constantin Popp,
funcționar la Centrala „Albinei”, Sibiu.

== Nr. 3 și 4. ==

Efectele publice

de

Ioan I. Lăpădatu,
prof. de științe comerciale.

== Nr. 5—8. ==

Studii practice de bancă

de

Ioan I. Lăpădatu,
secretarul institutului de credit și econ. „Ardeleana”.

Se pot procura dela domnii autori în Sibiu și Orăștie cele două dintâru à 50 fl., a treia cu K 1— și a patra cu K 2.—.